

## บทที่ 8

### การปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริง

#### หลักการความสำคัญและความมุ่งหมาย

การปฏิบัติการสอนและการควบคุมนักเรียนในชั้นเรียนจริง เป็นกระบวนการประเมินสรุปการฝึกทักษะ (Skill) ทุกทักษะที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้ในทฤษฎีและหลักการ และได้ทดลองฝึกปฏิบัติทั้งในชั้นเรียนหรือห้องปฏิบัติการของทางมหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจมีการบันทึกพฤติกรรมการสอนหรือการฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยเครื่องบันทึกภาพ (Video Tape) เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมเป็นบางครั้งด้วย อนึ่งภายหลังจากที่นักศึกษาได้มีการเข้าสังเกตการสอนอย่างมีระบบ (Systematic Observation of Teaching) มีโอกาสได้เห็นพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนจริง ก็ได้ฝึกหัดวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอนในแบบรูปต่าง ๆ แล้ว จึงควรได้ทดลองสอนในชั้นเรียนจริง เพื่อจะได้นำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านทฤษฎีและเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ตามสมควรมาใช้ในสภาพการเรียนการสอนจริง ขณะเดียวกันก็ได้ฝึกหัดการควบคุมหรือปกครองชั้นเรียน (Classroom Controlling or Classroom Management and Discipline) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และ Feed backs ต่าง ๆ ที่ได้รับตอบสนองจะช่วยให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอน และการควบคุมชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

#### กิจกรรมและกระบวนการ

1. นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริง ประมาณ 1-3 ครั้ง/คาบ คาบละ 50 นาที
2. นักศึกษาจะได้รับการปฐมนิเทศและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศการฝึก
3. นักศึกษาจะต้องศึกษาทบทวน และวางแผนการใช้เทคนิควิธีการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น ต้องใช้ประกอบการสอนตามที่ได้ฝึกมาแล้วอย่างครบถ้วน

4. นักศึกษาเลือกเนื้อหาวิชาตอนใดตอนหนึ่งที่น่าสนใจหรือมีความถนัด แล้วเข้าพบขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศการฝึก เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนหรือบันทึกการสอน การเตรียมสื่อการสอน แนวทางการจัดกิจกรรมประกอบการสอน และเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง

5. นักศึกษาดำเนินการจัดทำบันทึกการสอน สื่อการสอน และเตรียมตัวในเรื่องพฤติกรรมการสอน บุคลิกภาพท่าทาง การใช้วาจา ภาษา และน้ำเสียง การแทรกอารมณ์ขัน เพื่อสร้างบรรยากาศ และการเสริมกำลังใจผู้เรียน ฯลฯ

6. ขณะที่นักศึกษาคนหนึ่งกำลังปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริง นักศึกษาคนอื่น ๆ จะต้องเข้าสังเกตการสอนหรือกระทำหน้าที่อื่น เช่น ร่วมประเมินผล ฯลฯ ด้วยทุกครั้ง ในกรณีที่ไม้อาจเข้าสังเกตการสอนเนื่องจากติดเรียนวิชาอื่นหรือมีกิจกรรมจำเป็นและสำคัญในครั้งใด ให้แจ้งต่ออาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์ ผู้ควบคุมประสานงานการฝึกเพื่อทราบด้วย

7. นักศึกษาจะได้รับการประเมินผลการปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริงจากอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์ รวมทั้งจากเพื่อนนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ร่วมประเมินผลเช่นเดียวกับการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค (Micro-Teaching Skills)

8. นักศึกษาอาจต้องฝึกปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริงซ้ำเป็นบางส่วนหรือทั้งระบบ ในกรณีที่นักศึกษายังมีข้อผิดพลาดบกพร่อง ทั้งนี้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์

9. นักศึกษาต้องเข้าปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริงตรงวันและเวลาตามโปรแกรมการฝึก ซึ่งอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์ เป็นผู้กำหนดทั้งในและนอกเวลาเรียนโดยเคร่งครัด

10. นักศึกษาจะต้องถือปฏิบัติในเรื่องการแต่งกาย และมารยาท ตามระเบียบข้อบังคับของทางมหาวิทยาลัย และระเบียบประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามด้วย

### แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอนและการควบคุมในชั้นเรียนจริง

ชื่อนักศึกษาผู้ฝึก.....รหัสประจำตัว.....  
 วิชาเอก.....วิชาโท.....  
 ฝึกสอนวิชา.....เรื่อง.....  
 ชั้นที่ฝึก.....วันที่.....เวลา.....

ลักษณะการฝึกในครั้งนี้ / ฝึกเป็นครั้งที่ 1  2  3

อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์/นักศึกษาผู้สังเกตการสอน.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาพฤติกรรมในการฝึกปฏิบัติการสอน และการควบคุมในชั้นเรียนจริง  
 ของนักศึกษาผู้ฝึกตามหัวข้อ/ พฤติกรรม และประเมินผลตามเกณฑ์พิจารณา  
 ดังนี้ 1 - ใช้ไม่ได้ 2 - ต้องปรับปรุง 3 - พอใช้ 4 - ดี 5 - ดีมาก

ที่	หัวข้อ/พฤติกรรม	เกณฑ์การพิจารณา				
		F	P <sup>-</sup>	P	P <sup>+</sup>	G
1.	ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	1	2	3	4	5
2.	ทักษะการนำเสนอบทเรียน (การบรรยาย การอธิบาย การยกตัวอย่าง การออกคำสั่ง การชี้แจง และการสรุป)	1	2	3	4	5
3.	ทักษะการใช้เทคนิควิธีการสอน และการจัดลำดับ กระบวนการได้เหมาะสม	1	2	3	4	5
4.	ทักษะการใช้คำถามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	1	2	3	4	5
5.	ทักษะการรับรู้และตอบสนองเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรม แสดงถึงความไม่เข้าใจ	1	2	3	4	5
6.	ทักษะการจัดกิจกรรมและการเร้าผู้เรียนให้มีส่วนร่วม บทเรียนและกิจกรรม	1	2	3	4	5
7.	ทักษะการเสริมกำลังใจต่อปฏิบัติการการเรียนรู้ของ นักเรียน	1	2	3	4	5
8.	ทักษะการใช้วาจา ท่าทาง ภาษา น้ำเสียง และความ พร้อม	1	2	3	4	5

ที่	หัวข้อ/พฤติกรรม	เกณฑ์การพิจารณา				
		F	P-	P	G-	G
9.	ทักษะการทํำบັນที่กการสอน และความถูกต้องของ บทเรียน	1	2	3	4	5
10.	ทักษะการเตรียมและใช้สื่อการสอนได้น่าสนใจและ เหมาะสม	1	2	3	4	5
11.	ทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	1	2	3	4	5
12.	ทักษะการควบคุมดูแลและสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้น เรียน	1	2	3	4	5

สรุปผล.....

.....  
 .....  
 .....  
 .....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข.....

.....  
 .....  
 .....  
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมินการฝึก